

JP „Srbijašume“ Beograd

**GODIŠNJI PROGRAM UPRAVLJANJA RIBARSKIM
PODRUČJEM “STARA PLANINA”,
ZA 2023. GODINU**

Stručno lice
Aleksandra Komarnicki-Ćirlić

Mast. biol. Aleksandra Komarnicki-Ćirlić

Beograd, 2022.

Pravni osnov

Područje Stare planine proglašeno je za Park prirode "Stara planina" 1997. godine, odnosno na predlog Zavoda za zaštitu prirode Srbije, Vlada Republike Srbije donela je Uredbu o zaštiti Parka prirode "Stara planina" ("Službeni glasnik RS, broj 19/1997), kojom je Stara planina stavljena pod zaštitu kao prirodno dobro od izuzetnog značaja, svrstano u I kategoriju.

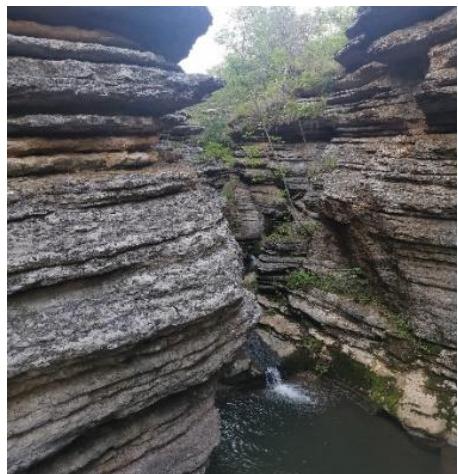
Na osnovu člana 15. Zakona o šumama i člana 36. Statuta Upravnog odbora Javnog preduzeća za gazdovanje šumama „Srbijašume“ na sednici održanoj 30.11.2007. godine donosi odluku br. 1/2007-47 prema kojoj se odobrava JP „Srbijašume“ da u granicama Parka prirode „Stara planina“ određenim Uredbom o zaštiti Parka prirode „Stara planina“ (Sl.g. RS br. 19/1997) na ribolovnim vodama u granicama Parka prirode „Stara planina“ ustanovi ribarsko područje „Stara planina“.

Na osnovu člana 17. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda (Službeni glasnik RS br. 128/14 i 95/18-dr.zakon) stav. 5 korisnik donosi Godišnji program upravljanja ribarskim područjem za 2023. godinu. Članom 19. ovog Zakona predviđeno je da Godišnji program upravljanja ribarskim područjem sadrži:

- 1. procenu biomase i ribolovnog pritiska na riblji fond na osnovu godišnjih statističkih pokazatelja ulova ribolovaca i ribara;**
- 2. dozvoljeni godišnji i dnevni izlov ribe po vrstama;**
- 3. dinamiku porobljavanja ribarskog područja po vrstama i količini riba, vremenu i mestu porobljavanja, kao i potrebna novčana sredstva;**
- 4. mere i način zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda;**
- 5. program edukacije rekreativnih ribolovaca.**

1. PROCENA BIOMASE I RIBOLOVNOG PRITISKA NA RIBLJI FOND NA OSNOVU GODIŠNJIH STATISTIČKIH POKAZATELJA ULOVA RIBOLOVACA I RIBARA

Glavne ribolovne vode ovog ribarskog područja pripadaju slivu Timoka i Slivu Južne Morave. Glavna ribolovna voda koja pripada slivu Timoka je Crnovrška reka sa Golemom rekom kao najvećom pritokom. Slivu Južne Morave pripadaju slivovi Toplodolske reke i reke Visočice. Navedene tekućice i njihove mnogobrojne pritoke pripadaju brzim i hladnim brdsko planinskim vodotocima koji su relativno tokom čitave godine bogati vodom. Tokom proleća ali i za vreme letnjih pljuskova količina vode se naglo poveća što ovim rekama daje bujičav karakter.

Slika 1,2: Strogo zaštićena vrsta potočnog raka *Austropotamobius torrentium* i lokalitet „Slavinjsko grlo – Rosomački lonci“ (slika desno).

Osim tekućica na području parka nedaleko od Pirotu nalazi se veštačka akumulacija Zavojsko jezero, čiji vodni režim osim od prirodnih faktora zavisi i od režima rada hidroelektrane “Pirot”. Zavojsko jezero zauzima deo srednjeg i donji tok Visočice. Zavojsko jezero je tokom istraživanja 2019. godine imalo najmanji vodostaj u odnosu na sva protekla istraživanja. Tokom 2020. godine nije bilo većih promena u hidrološkom režimu višenamenske akumulacije Zavoj. Tokom 2022. godine na ribolovnim vodama Zavojskog jezera (višenamenska akumulacija Zavoj) došlo je do promena hidrološkog režima tj. vodostaja u smislu primetnog odstupanja - smanjenja nivoa vode u odnosu na uobičajen nivo.

Slika 3: Višenamenska akumulacija Zavoj tokom 2022.godine, nizak vodostaj

Ribolovne vode RP „Stara planina“ se koriste za rekreativni ribolov.

Stanje ribiljeg fonda na osnovu monitoringa 2021. može se oceniti kao relativno zadovoljavajuće. Zapaža se umereno povoljan odnos između biomase, realne i potencijalne produkcije u glavnim ribolovnim vodama. Na osnovu ovih pokazatelja stanje ribiljeg fonda se može oceniti kao nešto povoljnije u odnosu na protekli period.

Procena biomase i produkcije potočne pastrmke u Zavojskom jezeru na osnovu uzorka je potcenjena jer se na osnovu ankete ulova ribolovaca, konstatiše znatno veća količina ove rible vrste u ovoj ribolovnoj vodi. Ponovljena istraživanja ribiljeg fonda ribolovnih voda tokom 2022.g a za potrebe izrade Programa upravljanja za ovo ribarsko područje, ukazuju na pad biomase i produkcije populacije potočne pastrmke u reci Visočici ispod nivoa koji je procenjen za period 2016-2019.godina.

U Golemoj reci za 8km toka rađena je: ukupna biomasa 104 kg/km, realna produkcija 199,2 kg/km i potencijalna produkcija 240 kg/ km. U Crnovrškoje reci za 15km toka rađena je: ukupna biomasa 555kg/km, realna produkcija 429kg/km a potencijalna produkcija 600kg/km. U Crnovrškoj reci, zapaža se nešto smanjena biomasa i produkcija pastrmke kao posledica rada MHE na ovoj reci. U Dojkinačkoj reci za 20km toka rađena je: ukupna biomasa 545,2kg/km, realna produkcija 346kg/km a potencijalna produkcija 600kg/km. U Jelovičkoj reci za 20km toka rađena je: ukupna biomasa 545,2kg/km, realna produkcija 346kg/km a potencijalna produkcija 600kg/km. U reci Visočici za 40km toka rađena je: ukupna biomasa 2932kg/km, realna produkcija 2472kg/km a potencijalna produkcija 2800 kg/km. Toplodolska reka sa Javorskom rekom za 21 km toka ima ukupnu biomasu 2463kg/km, realna produkciju 1120kg/km i potencijalna produkciju 1575kg/km.

Procena biomase i produkcije potočne pastrmke u Zavojskom jezeru na osnovu uzorka je potcenjena jer se na osnovu ankete ulova ribolovaca, konstatiše znatno veća količina ove rible vrste u ovoj ribolovnoj vodi.

Ribolovni pritisak na ovom RP posmatra se kao pritisak rekreativnih ribolovaca na ribolovne vode RP „Stara planina“. Na ribolovnim vodama Parka prirode „Stara planina“ 11 ribiljih vrsta pojavljuje se u evidenciji ulova rekreativnih ribolovaca.

Zbog nedostatka precizne ribolovne statistike, usled veoma malog broja rekreativnih ribolovaca koji na ispravan način vode evidenciju o ulovu, ne može se projektovati, koliki je ribolovni pritisak na ribolovno aktraktivne vrste kao što su: pastrmka, šaran, som.

Ribolovni pritisak na višenamenskoj akumulaciji Zavoj projektovan je tako što je na osnovu ankete konstantovano da na akumulaciji prosečno peča oko 30 ribolovaca, tokom 60 dana i da prosečni ulov po ribolovcu zbog veličine i male produkcije jezera iznosi oko 2 kg ribe. Prema ovakvoj projekciji tokom godine se na Zavojskom jezeru izlovi oko 3600kg ribe, a ako se ovome doda krivolov od oko 10% to ukupno iznosi oko 4 000 kg (4 tone). Na osnovu monitoringa iz 2021.godine procenjena biomasa ribolovne vode Zavojskog jezera je 1404,2 kg/ha, realna produkcija iznosi 506,7kg/ha, dok je potencijalna produkcija 560 kg/ha.Ovakva projekcija ukazuje da je ribolovni pritisak znatno manji u odnosu na procenjenu realnu produkciju. Ovakav rezultat ukazuje da ribolovni pritisak od strane rekreativnog ribolova ne ugrožava riblji fond jezera.

Evidencije ulova rekreativnih ribolovaca za 2022.godinu predaju se Korisniku prilikom izdavanja dozvola za rekreativni ribolova za 2023.godinu i zato nisu prikazani.

Tokom 2021. godine izdato je 475 godišnjih, 115 dnevnih i 53 višednevnih dozvola za rekreativni ribolov. Na prodaju dozvola za rekreativni ribolov na RP „Stara planina“ utiče popuštanje mera za sprečavanje širenja zaraze COVID 19 tj. dozvola putovanja u inostranstvo, kao i nizak vodostaj Zavojskog jezera tokom većeg dela godine.

Tabela: Podaci o ulovu rekreativnih ribolovaca 2019, 2020 i 2021. god.

God.		2019.		2020.		2021.	
Br.	Vrsta ribe,naziv,lat.naziv	% zastupljenost u ulovu (%)	Masa (kg)	% zastupljenost u ulovu (%)	Masa (kg)	% zastupljenost u ulovu (%)	Masa (kg)
1.	Klen <i>Leuciscus Cephalus</i>	8,9	385	8,9	515	9,8	430
2.	Šaran <i>Cyprinus carpio</i>	7,3	315	8,2	475	8,0	350
3.	Som <i>Silurus glanis</i>	15	650	13,6	780	14,8	650
4.	Deverika <i>Aramis sapa</i>	18,1	750	16,9	975	15,9	700
5.	Štuka <i>Esox lucius</i>	3,5	150	5,2	300	4,1	180
6.	Grgeč <i>Perca fluviatilis</i>	2,3	100	3,9	225	5,2	230
7.	Babuška <i>Carassius gibelio</i>	3,1	135	2,8	160	3,4	150
8.	Bodorka <i>Rutilus rutilus</i>	11,6	500	11,3	650	11,4	500
9.	Ukljija <i>Alburnus Alburnus</i>	22	950	19,8	1.140	20,5	900
10.	Potočna mrena <i>Barbus balcanicus</i>	5,3	230	3,5	200	3,4	150
11.	Dvoprugasta ukljija <i>Alburnoides Bipunctatus</i>	3,5	150	2,6	150	3,4	150
suma			4.315		5.750		4.390

Vrste koje su u režimu “uhvati i pusti” nisu prikazane u evidenciji ulova rekreativnih ribolovaca jer se ne beleže.

2. DOZVOLJENI GODIŠNJI I DNEVNI IZLOV RIBE PO VRSTAMA

Dozvoljeni godišnji ulov riba (okvir ribolova, žetva) zasnovan je na sadašnjem stanju ribljeg fonda, godišnjem prinosu i količini koja se može godišnje izloviti, a da se sačuva osnovni riblji potencijal. Procena prinosa i dozvoljenog okvira ribolova u zavisnosti je od niza faktora i to pre svega kvaliteta vode, bogatstva ribljom hranom, od sastava i strukture ribljih populacija i uslova za njihovu prirodnu reprodukciju. Osim prirodnih faktora svakako da na prinos utiču i antrpogeni faktori odnosno pravilno gazdovanje kao pozitivan i krivolov kao negativan faktor.

Stanje ribljeg fonda na osnovu monitoringa 2021. može se oceniti kao relativno zadovoljavajuće. Zapaža se umereno povoljan odnos između biomase, realne i potencijalne produkcije u glavnim ribolovnim vodama. Na osnovu ovih pokazatelja stanje ribljeg fonda se može oceniti kao nešto povoljnije u odnosu na protekli period.

Procena biomase i produkcije potočne pastrmke u Zavojskom jezeru na osnovu uzorka je potcenjena jer se na osnovu ankete ulova ribolovaca, konstatuje znatno veća količina ove riblje vrste u ovoj ribolovnoj vodi. Ponovljena istraživanja ribljeg fonda ribolovnih voda tokom 2022.g a za potrebe izrade Programa upravljanja za ovo ribarsko područje, ukazuju na pad biomase i produkcije populacije potočne pastrmke u reci Visočici ispod nivoa koji je procenjen za period 2016-2019.godina.

Na Zavojskom jezeru propisuje se “uhvati i pusti” režim za potočnu pastrmku.

Režim ribolova na Zavojskom jezeru kao značajnijoj vodi za rekreativni ribolov određen je na osnovu procenjene ukupne realne produkcije i ribolovnog pritiska na osnovu prodatih dozvola i ankete ulova kao i krivolova koji se procenjuje na oko 10% i procenjen ribolovni pritisak ukazuju da je ribolovni pritisak znatno manji u odnosu na procenjenu realnu produkciju. Ovakav rezultat ukazuje da ribolovni pritisak od strane rekreativnog ribolova ne ugrožava riblji fond jezera.

Imajući u vidu sve navedeno, a u cilju maksimalne zaštite ribljeg fonda, a posebno ribljih vrsta kao što su: pastrmka *Salmo trutta*, som *Silurus glanis* i šaran *Cyprinus carpio*, na Zavojskom jezeru propisuje se sledeći režim ribolova tokom 2023. godine :

U cilju zaštite populacija potočne pastrmke u vodama ovog ribolovnog područja sprovode se sledeće mere:

- 1. Na svim salmonidnim rekama i potocima ribolov pastrmke dozvoljen je samo po principu „ulovi pa pusti“ i to isključivo na veštački mamac (veštačke mušice, varalice).**
- 2. Na delu toka reke Temske od MHE u kanjonu do lokacije koja se naziva „Mrtvački most“ uspostavlja se mušičarski revir gde je dozvoljen ribolov samo na potočnu pastrmku i to mušičarskim priborom i tehnikom mušičarenja i samo po principu „ulovi pa pusti“.**
- 3. U cilju oporavka populacije potočne pastrmke u reci Visočici na delu toka ove reke od sela Pakleštice i kroz ceo kanjon „Vladikine ploče“ zabranjuje se ribolov tokom 2023/24/25.g. (kordinate N 43.201 i E 22.747 (kod sela Pakleštica) i N 43.185 i E 22.757 (izlazak iz „Vladikinskih ploča“)).**
- 4. Na Zavojskom jezeru dozvoljava se izlov po dve pastrmke čija lovna dužina ne sme da bude manja od 40 cm (standardna dužina tela –SL-) u periodu od 02.marta do 30.septembra svake godine.**

5. Osim godišnjeg, na Zavojskom jezeru ograničava se i trajanje dnevnog ribolova na potočnu pastrmku i to u periodu od 08 do 19 sati svakog dana za vreme letnjeg računanja, odnosno, u periodu od 08 do 18 sati svakog dana za vreme zimskog računanja vremena.
6. Ribolov šarana ograničen je na dva primeraka dnevno sa najmanjom dužinom tela od 40 cm.
7. Dozvoljena količina ulova ribljih vrsta kao što su: deverika *Abramis sapa*, klen *Leuciscus cephalus*, bodorka *Rutilus rutilus*, grgeč *Perca fluviatilis* i uklija *Alburnus alburnus* iznosi maksimalo 5 kg dnevno po ribolovcu. Najmanja dužina klena treba da iznosi 30 cm, a bodorke i grgeča po 20 cm.
8. Dnevni ulov alohtonih vrsta: tolstolobik, babuška i dr. dozvoljen je bez ograničenja u komadima i količini.

Na ribarskom području „Stara planina“ u posebnim staništima riba zabranjen je svaki oblik ribolova.

U delovima tokova reke, Visočice, Crnovrške i Temske, a koji su izvan granica posebnih staništa riba, tokom 2023.godine važi režim ribolova dat u Tabeli 2.

Tabela 2: Dnevni ulov rekreativnog ribolovca na RP „Stara planina“ (r.v.Visočica, Temska, Crvovrška reka izvan posebnih staništa)

Ribolovna vrsta	DNEVNI ULOV
	Maskimalan broj komada/max zbirna težina/min lovna dužina
Klen <i>Leuciscus cephalus</i>	Maksimalno 5 komada-ili ukupne težine u dozvoljenlovnoj veličini zbirno 3kg, min.dužine 30cm
Potočna mrena <i>Barbus balcanicus</i>	Maksimalno 5 komada-ili ukupne težine 3kg u dozvoljenlovnoj veličini zbirno, min.dužine 20cm

3. DIMAMIKA PORIBLJAVANJA RIBARSKOG PODRUČJA PO VRSTAMA I KOLIČINI RIBA, VREMENU I MESTU PORIBLJAVANJA, KAO I POTREBNA NOVČANA SREDSTVA

Stanje ribljeg fonda u ribolovnim vodama područje na osnovu istraživanja 2021. prikazano je najvećim delom povoljno. Mere koje su do sada bile predviđene u cilju zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda, a koje su predviđale i poribljanja ribolovnih voda, dale su očekivane rezultate ali ne i u svim ribolovnim vodama. Posebno se ova konstatacija odnosi na reku Visočicu. Ova reka ima značajnu visini protencijalne produkcije ali koja nije u povoljnem odnosu sa konstantovanom realnom produkcijom potočne pastrmke.

U cilju oporavka populacije potočne pastrmke u reci Visočici, pored mere zabrane ribolova tokom 2023.godine na delu toka predviđena su i porobljavanja autohtonom mlađi potočne pastrmke 10000 (0+) ili 10000 (1+).

Iznos namenjen za porobljavanje tokom 2023.g je 2.170.000,00 RSD.

4. MERE I NAČIN ZAŠTITE I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA RIBLJEG FONDA

Trajanje ribolova na potočnu pastrmku na ribolovnim vodama ovog ribarskog područja je definisana na rekama i Zavojskom jezeru u okviru deonice. Zabranjuje se ulov potočne pastrmke u periodu od 01.oktobra do 01.marta. Ribolov na potočnu pastrmku dozvoljen je od 02.marta do 30.septembra od 08 do 19 sati svakoga dana.

Na Zavojskom jezeru određena je pastrmska deonica za rekreativni ribolov i koja započinje na udaljenosti 500 m od brane pa se proteže duž leve obale 10 km prema ušću Visočice.

Ribolov na potočnu pastrmku na Zavojskom jezeru je dozvoljen samo u okviru označene deonica i to isključivo sa obale.

Na Zavojskom jezeru pecanje iz čamca je dozvoljeno.

Na osnovu sveobuhvatne hidrobiološke analize tekućica na ribarskom području Parka prirode "Stara planina" može se reći da su u pogledu kapaciteta staništa svi navedeni ekosistemi (potoci, reke, akumulacija) nedovoljno i/ili neadekvatno iskorišćeni od strane ribljeg naselja i da se produktivnost ribljih populacija određenim merama može povećati.Na osnovu sadašnjeg stanja ribljeg fonda, a u cilju maksimalne zaštite i održavanja vitalnosti populacija riba za prirodnu reprodukciju predviđaju se mere koje to treba da u narednom periodu obezbede.

Prema članu 20. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni gl. RS" br. 128/14, 95/18-dr.zakon), korisnik ribarskog područja koje se nalazi u nacionalnom parku ili drugom zaštićenom prirodnom dobru dužan je da program upravljanja ribarskim područjem uskladi sa programom zaštite i razvoja tog zaštićenog područja, odnosno zaštićenog dobra. Na osnovu navedenog zakonskog propisa, program upravljanja uskladiće se sa Prostornim planom područja posebne namene Parka prirode i turističke regije Stare planine i sa Strateškom procenom uticaja predmetnog prostornog plana.

Na osnovu ovog Prostornog plana izdvojene su tri zone zaštite (I, II, III stepen). Imajući ovo u vidu, tokom korišćenja ribarskog područja aktivnosti i delatnosti uskladiće se sa aktivnostima i delatnostima koje su u odedenom stepenu zaštite dozvoljene.

U posebnim staništima riba nije dozvoljeno vađenje peska, šljunka, kamenja i panjeva, niti preduzimanje radnji kojima se, narušavanjem ekoloških odlika ribolovnih voda, ugrožava riblji fond. Posebna staništa riba na ovom području su:

1. Tok Kameničke reke sa pritokama. Od sela Kamenica do izvorišnih delova N:43.08.079; E:22.53.550 do N: 43.11.552; E:22.57.444 i do N:43.08.435; E:22.59.083.
2. Ceo tok Toplodolske reke i pritoka Rakitska(Rekitska) reka, Javorska reka, Kiselički potok, Studenačka reka, Jerišorski potok) sve do njihovog izvorišta, sa početnim koordinatama

N 43.297 i E 22.611, od mrv. „Mrtvački most“ – uliv Toplodolske reke u Visočicu, pa do izvorišta gore navedenih pritoka Toplodolske reke N:43.22.227, E: 22.45.572.

3. Ceo tok Dojkinačke reke sa pritokama, sa početnim koordinatama N 43.181 i E 22.829, od mrv. „Vrelo“ – sastav Dojkinačke i Jelovičke reke do izvorišta Dojkinačke reke N: 43.19.529; E: 22.49.031.

4. Ceo tok Jelovičke reke sa pritokama, sa početnim koordinatama N 43.181 i E 22.829, od mrv. „Vrelo“ – sastav Dojkinačke i Jelovičke reke do izvorišta Jelovičke reke N:43.17.520 do E:21.48.461.

5. Reka Visočica – od ušća u Zavojsko jezero (kod sela Pakleštica) do 5 km uzvodno, odnosno do izlaska iz mrv. „Vladikine ploče“, sa početnim koordinatama N 43.201 i E 22.747 (kod sela Pakleštica) i N 43.185 i E 22.757 (izlazak iz „Vladikinih ploča“).

6. Golema reka – ceo tok, sa početnikm koordintama N 43.408 i E 22.589 do izvorišta N:43.24.533; E:22.38.257.

7. Na Zavojskom jezeru kao posebno stanište riba označava se deo jezera od ušća Visočice do 5 km nizvodno, sa početnim koordinatama N 43.201 i E 22.747 (kod sela Pakleštica) i N 43.219 i E 22.709 (mrv. „Belski zaliv“).

Ribe u našim vodama su zaštićene zakonskim aktima/dokumentima i planskim dokumentima u ribarstvu (programima upravljanja), u skladu sa tim na terenu se sprovode po ribarskim područjima mere zaštite. Rekreativni ribolovac često u situaciji da ulovljenu ribu mora da oslobodi i pusti i tako omogući da nakon vraćanja bude u stanju da normalno živi.

Mere stroge zaštite važe za sve strogo zaštićene vrste u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS“, broj 36/09, 88/20, 91/10- ispravka, 14/16, 95/18, 71/21 - dr.zakon) i Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva(„Službeni glasnik RS“ br. 5/10, 47/11 i 32/16) . Osim vrsta obuhvaćenih terminom trajan lovostaj u skladu sa Naredbom o merama za očuvanje i zaštitu ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", br. 56/15, 94/18) treba imati u vidu i nekolicinu vrsta koje su strogo zaštićene Pravilnikom i Zakonom o zaštiti prirode i prisutne na ovom RP.

Ribolovac je dužan da prema ribama koje je zabranjeno zadržati postupa sa posebnom pažnjom, kako bi im naneo što manje povreda i tako omogućio da nakon vraćanja budu u dobrom stanju. Nepravilnim i grubim postupanjem sa ulovom, ribolovci mogu naneti veliku štetu ribljem fondu.

Rekreativni ribolovac poštovanjem režima „uhvati i pusti za autohtone (domaće vrste), i ne vraćanjem u vodu alohtonih (stranih vrsta) doprinosi unapređenju i poboljšanju ribljih zajednica. Zdrava riblja zajednica je raznovrsna u pogledu vrsta i jedinki, ovakvo bogatstvo pruža veće mogućnosti za rekreativni ribolov.

Predviđene mere koje se odnose na rekreativni ribolov pastrmke biće istaknute na informativnim tablama koje će se postaviti na svim ribolovnim vodama, kao i u štampanom materijalu koji će se ribolovcima podeliti prilikom kupovine dozvole.

Pritisak na riblji fond može se posmatrati i u smislu promene hidroloških uslova jer usled oscilacija u hidrološkom režimu ribolovnih voda takođe može doći do većih i manjih promena u ribljoj zajednici. Sa rukovodstvom hidroelektrane “Pirot” razmotriće se sve mogućnosti za sprečavanje naglog ispuštanja vode iz akumulacije u vreme mresta riba.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode („Službeni glasnik RS“, br. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016, i 95/2018 – drugi zakon), odnosno Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo

zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik RS“ br. 5/10, 47/11 i 32/16), na ribarskom području je od stroga zaštićenih ribljih vrsta zastupljen su: peš (*Cottus gobio*, *Linnaeus*, 1758), balkanski (zlatni)vijun *Sabanejewia aurata Filippi*, 1856 /*Sabanejewia balcanica Karaman*, 1922,), vijunica (*Cobitis elongate*, *Heckel & Kner*, 1858), linjak *Tinca tinca* (*Linnaeus*, 1758), potočni rak (*Austropotamobius torrentium Schrank*, 1803).

Glavni pritisci i pretnje za akvatične vrste leže u gubicima i smanjenom kvalitetu staništa i usled toga promenama u smislu gubitka uslova za obavljanje životnog ciklusa (rast, ishrana, razmnožavanje, sklonište, kretanje isl). Sve navedene strogozaštićene vrste osetljive su na promene stanišnih uslova: fizičkih, hemijskih, bioloških i ambijentalnih u većem ili manjem obimu.

U skladu sa Uredbom o zaštiti Parka prirode „Stara planina“ („Službeni glasnik RS“, broj 23/2009), Zakonom o zaštiti prirode („Službeni glasnik .RS“, broj 36/09, 88/20, 91/10- ispravka, 14/16, 95/18, 71/21 - dr.zakon) i Pravilnikom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi („Službeni glasnik RS“, broj 27/2011), prilikom davanja Saglasnosti na aktivnosti koje realizuju u okviru PP „Stara planina“ Korisnik će davati informacije o potrebi primena posebnih mera za očuvanje i zaštitu staništa za riblje vrste: peš (*Cottus gobio*, *Linnaeus*, 1758), balkanski (zlatni)vijun (*Sabanejewia aurata Filippi*, 1856 /*Sabanejewia balcanica Karaman*, 1922,), vijunica (*Cobitis elongate*, *Heckel & Kner*, 1858), linjak *Tinca tinca* (*Linnaeus*, 1758), potočni rak (*Austropotamobius torrentium Schrank*, 1803), koje naseljavaju RP „Stara planina“.

PROGRAM EDUKACIJE REKREATIVNIH RIBOLOVACA

Edukacija rekreativnih ribolovaca podrazumeva izradu štampanog edukativnog materijala u vidu brošure, sa zakonskim i podzakonskim pravilima ponašanja rekreativnih ribolovaca na ribolovnoj vodi. Ovaj štampani materijal biće podeljen ribolovcima pri kupovini godišnjih dozvola. Štampani material čine: ‐Informator za rekreativni ribolov‐, ‐Brošura za ribolovce‐, ‐Apel E1obrazac‐ i deli se ribolovcima pri kupovini godišnjih dozvola, kao i od strane ribočuvarske službe prilikom redovnih kontrola.

Osim ovoga, a u skladu sa mogućnostima, korisnik će organizovati dva tematska skupa, na kojima će promovisati dobre strane bavljenja rekreativnim ribolovom, odnosno uvoditi u svet rekreativnog ribolova mlađe populacije. Ove aktivnosti imaju za cilj povećanje broja ribolovaca koji će se u budućnosti ovom aktivnošću baviti, sa tendencijom očuvanja i uvećanja ribljeg fonda. Ribotičarska služba tokom redovnih kontrola posvetiće pažnju ponašanju ribolovaca na vodi tokom ribolova, a vezano za održavanje higijene ribolovnog mesta, zaštite ribolovne vode i posebno obala od zagađenja, o značaju vođenja evidencije ulova, o značaju režima uhvati i pusti.

Tokom 2023.godine na području reke Visočice formiraće se ribolovno edukativna - ekološke staze sa edukativnim tablama.